

14/2012. (II. 21.) VM rendelet

a Tiszaigari arborétum természetvédelmi terület bővítéséről

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 85. § (2) bekezdés 3. és 13. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § 1) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § Védetté nyilvánítom és az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének a Tiszaigari arborétum természetvédelmi területté nyilvánításáról szóló 13/1976. OTvH számú határozatával védetté nyilvánított, a Tiszaigari arborétum természetvédelmi terület védettségének fenntartásáról szóló 79/2007. (X. 18.) KvVM rendelettel fenntartott védettségű Tiszaigari arborétum természetvédelmi területhez csatolom a Tiszaigar 0112 ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú területet, a 0113 ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú területből 3,4 hektár nagyságú területet (az E782788-N243835, E782820-N243846 EOV koordinátájú töréspontok által meghatározott határvonaltól észak-nyugatra fekvő területrészt), a 0117 ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú területből 0,3 hektár nagyságú területet (az E782501-N243744, E782505-N243746 EOV koordinátájú töréspontok által meghatározott határvonaltól észak-nyugatra fekvő területrészt), továbbá a 0120 ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú területet, mely területek nagysága összesen 29 hektár.

2. § A védetté nyilvánítás célja az arborétummal szerves egységet képező területek természetvédelmi oltalmának biztosítása, valamint az ott élő élővilág természetközeli életfeltételeinek biztosítása.

3. § A védett természeti terület természetvédelmi kezelési tervét az 1. melléklet tartalmazza.

4. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

1. melléklet a 14/2012. (II. 21.) VM rendelethez

A Tiszaigari arborétum természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. Az arborétum természeti értékeinek megőrzése.
- 1.2. Az arborétum táji értékeinek (park jelleg, térszerkezet) megőrzése, fenntartása.
- 1.3. A dendrológiai gyűjtemény természettudományi szempontból értékes növényanyagának megőrzése, fenntartása és fejlesztése.
- 1.4. A területen található élővilág természetközeli életfeltételeinek biztosítása, különös tekintettel a madarak háborítatlan fészkelésére és táplálkozására.
- 1.5. Az arborétum fenntartását szolgáló tudományos kutatásokhoz szükséges természeti feltételek biztosítása.

1.6. A szabadban történő felüdülés, valamint ismeret- és élményszerzés elősegítése a látogatók természetvédelmi szemléletének erősítése érdekében.

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. Az őshonos vagy exóta fajokkal telepített állományrészek ökológiai állapotának megőrzése és javítása a természetes felújulás és telepítés feltételeinek biztosításával.

2.2. A homogén faállományok átalakítása és a növényzet változatosságának növelése. A gyűjtemény jelleg fejlesztése.

2.3. Az arborétum taván és a Nagyfoki II-csatorna érintett szakaszán a természetvédelmi szempontból értékes vízi élőhelyek fennmaradását biztosító vízállás és vízminőség kialakítása és fenntartása.

2.4. A természetvédelmi kezelési terv kihirdetésének időpontjában történő területhasználattól eltérő földhasználat korlátozása az arborétum területén.

2.5. A gyepterületek, tisztások fenntartása, beillesztése az arborétumi környezetbe.

2.6. Az arborétum törzsterületén az eredeti térszerkezet fenntartása. A tisztások rovására terjeszkedő cserjék visszaszorítása.

2.7. Az arborétum egyes részein erősen terjeszkedő agresszív fajok [különösen az amerikai kőris (*Fraxinus americana*), borostyán (*Hedera helix*)] visszaszorítása, terjedésük megakadályozása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása

a) A gyep jellegű területeket évente többször le kell kaszálni. Szükség szerint gondoskodni kell az öntözésről vagy felülvetésről.

b) Az arborétum törzsterületén kívül a tisztásokat és füves pászttakat évente legalább egy alkalommal le kell kaszálni (a csapadék mennyiségének függvényében). Törekedni kell e területek fokozatos beillesztésére az arborétum törzsterületébe.

c) A kaszálás rendjét évente a terület természetvédelmi kezeléséért felelős Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) és a terület vagyongazdálkodója együttesen határozza meg. A kaszálás nem kezdhető el a természetvédelmi szempontból értékes növényfajok virágzási időszakában, csak terméséréskor, legkorábban június utolsó harmadában.

d) Tilos a gyep növényzetű területek égetése.

e) Gyep növényzetű területen tilos növényvédő szerek alkalmazása, műtrágya és hígtrágya kijuttatása.

f) Mechanikai talajmegtáplálás és talajlazítás csak kivételesen indokolt esetben, az igazgatósággal előzetesen egyeztetett módon lehetséges.

g) Az arborétum törzsterületén elpusztult és kivágott faegyedek helyén, valamint egyéb ültetésre alkalmas helyeken a térségre jellemző őshonos fafajok változatait vagy exótákat kell telepíteni. A fafajok megválasztásakor a fagynak, a téli töréskárnak, a nyári magas hőmérsékletnek, a napsugárzásnak és az aszálynak ellenálló fajokat kell előnyben részesíteni.

h) A biológiai korhatárt elérő gombásodó, száradó, beteg és balesetveszélyes faegyedek eltávolítását – lehetőség szerint – a vegetációs időszakon kívül kell elvégezni.

i) A fiatal dajkaerdőkben azok korától és fejlettségétől függően el kell végezni a sűrű, homogén állományok gyérítését.

j) Az arborétum törzsterületén az idős, sérült vagy beteg, gombakárosított faegyedek károsodott részeit el kell távolítani. El kell végezni a száraz, korhadó és balesetveszélyes ágak levágását, sebkezelését, ápolását.

k) A homogén állományokban az előző pontokban felsorolt okok miatt eltávolított faegyedek helyén a pótlást részben őshonos fafajokkal, részben exóták kiültetésével kell elvégezni a klímának és termőhelynek megfelelő, valamint a téli és nyári szélsőséges időjárásnak is ellenálló fajok előnyben részesítésével. A gyűjtemény jelleg fokozásánál a tájra és a Kárpát-medencére jellemző lombos fafajok közül további Acer, Sorbus, Fraxinus, Ulmus, Tilia és Quercus nemzetségbeli fajok és változataik telepítése szükséges.

l) A fás területek kezelésével kapcsolatos munkálatok (különösen a gyérítés, szálalás) kizárólag szeptember 1. és március 30. között végezhető.

m) Erdészeti lombkárosítók elleni vegyszeres védekezést (ideértve a szelektív szerek alkalmazását is) kizárólag az arborétum különös jelentőségű dendrológiai értékeinek nagy mértékű károsodása vagy pusztulása megelőzése céljából lehet végezni.

n) A fás területek kezelését a gyepszintben előforduló értékes lágyszárú növények minél nagyobb fokú kíméletével kell elvégezni.

o) A területen található vizeken (csatorna, arborétumi tó) tilos a horgászat és a halászat. A mélyebben fekvő gyep jellegű területeken esetlegesen megjelenő nádas-gyékényes foltok égetése tilos.

3.1.2. Fajok védelme

A kételtűek szaporodási időszakában és egyedfejlődésük lárva szakaszának idején tilos a területen található tavon a vízleeresztés (lecsapolás).

3.1.3. Látogatás

A terület vagyongazdálkodója egyes részterületeken – szükség szerint – időben és térben korlátozhatja a látogatást a terület természeti értékeinek megőrzése érdekében.

3.1.4. Terület- és földhasználat

a) A területen tilos a legeltetés.

b) A növényzet irtása csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban folytatható a területen.

c) A területen kizárólag az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében, valamint az e rendelet hatálybalépésekor hatályos engedéllyel rendelkező szénhidrogén-kutatáshoz kapcsolódóan létesíthető épület és műtárgy (a továbbiakban együtt: építmény). Építmény létesítése és üzemeltetése csak a terület táji és természeti értékeinek veszélyeztetése, károsítása nélkül végezhető.